

Stand van zaken VTH-aandachtbedrijf

Auteur	5.1.2e (ODRA)
Datum P-beraad	9 september 2024
Onderwerp	UPDATE - Stand van zaken VTH bij Stort Doonweg te Eerbeek

ADVIES

In het P-beraad van 26 augustus is afgesproken dat de voor dat overleg geagendeerde notitie op een aantal punten een update/aanvulling krijgt en opnieuw wordt geagendeerd. In oranje kunt u zien waar de notitie is aanpast.

1. Kennisnemen van ontstane vertraging bij het uitvoeren van de kortetermijnmaatregelen (fase 1).
2. Bestuurlijk overleg inplannen met directie van Folding Board Box (FBB)/Stort Doonweg B.V.

Deze up-date wordt ook geagendeerd voor het p-beraad van gedeputeerde Vreugdenhil.

SAMENVATTING

Het project aandachtbedrijf Stort Doonweg in Eerbeek heeft vertraging opgelopen in de uitvoering van enkele kortetermijnmaatregelen, zoals het verleggen van de ringweg en het vergroten van de capaciteit van de waterbuffering. Dit levert helaas vertraging op bij de aanpak om risico's op bodem- en grondwaterverontreiniging te beperken. Door juridische obstakels en bezwaren van omwonenden kunnen de maatregelen volgens het bedrijf niet meer in 2024 worden uitgevoerd. Er wordt voorgesteld hierover een bestuurlijk overleg met de directie van Stort Doonweg/FBB in te plannen.

AANLEIDING

In het P-beraad op 24 juni 2024 bent u onder andere geïnformeerd over de kortetermijnmaatregelen die na de zomer zouden worden uitgevoerd. Deze maatregelen zijn het verleggen van de ringweg en de ringsloot, zodat het percolaat van de staalslakken effectief kan worden opgevangen en afgevoerd naar de waterzuivering van Industriewater Eerbeek (IWE). Daarnaast was het plan om de capaciteit voor waterbuffering te vergroten. Deze maatregelen moeten bijdragen aan het beperken van het risico op bodem- en grondwaterverontreiniging. De uitvoering van de maatregelen zal dit jaar echter niet meer plaatsvinden, zo heeft Stort Doonweg B.V. ons laten weten.

DOELSTELLINGEN

Doelstellingen:

- Voorkomen van verontreiniging van het grondwater en de bodem van het omliggend terrein, door Stort Doonweg te verplichten om de stort af te werken en alle noodzakelijke voorzieningen te treffen.
- Uitgebreid en adequaat monitoren van het grondwater.
- Aangescherpt en frequent toezicht en indien nodig handhavend optreden.
- Proactief communiceren met de omgeving, de lokale en provinciale politiek.

Gewenste resultaten in 2024:

- Een door de provincie goedgekeurd plan voor de kortetermijnmaatregelen, inclusief bestek en voldoen aan de randvoorwaarden natuurregels.

- Een geactualiseerd monitoringsplan voor grondwater.
- Houden van een informatiebijeenkomst voor omwonenden.
- Overeenstemming tussen provincie en Stort Doonweg over de definitieve eindafsluiting van de stort.

TOESTEMMINGEN VOOR DE UITVOERING VAN KORTETERMIJNMAATREGELEN

De volgende toestemmingen hebben de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen vertraagd:

- **Goedkeuring bestek:** op 24 mei 2024 is het conceptbestek besproken met het projectteam. Er zouden enkele aanpassingen worden doorgevoerd voordat het door Stort Doonweg ter goedkeuring werd voorgelegd. Stort Doonweg heeft dit echter uitgesteld. Hoewel de ringsloot vloeistofdicht kan worden aangelegd, kan deze volgens de BRL 7700 niet periodiek worden geïnspecteerd¹. Deze inspectie is verplicht op grond van zowel de huidige vergunning als de Omgevingswet.
- **Omgevingsvergunning gebiedsbescherming:** op 2 juli 2024 zijn de beleidsregels voor stikstofsaldering door GS aangepast. Stortplaats Doonweg staat op het standpunt dat het hierdoor niet langer mogelijk is om stikstofsaldering toe te passen met papierfabriek Folding BoxBoard (FBB) te Eerbeek, zoals oorspronkelijk gepland. **Nader overleg hierover volgt, omdat de provincie in beginsel mogelijkheden ziet om toch extern te salderen.**

Door de opgelopen vertraging stelt Stort Doonweg de kortetermijnmaatregelen dit jaar niet meer te kunnen uitvoeren. Dit is een zeer ongewenste situatie, omdat hierdoor het grootste risico op bodem- en grondwaterverontreiniging niet wordt weggenomen.

Voor de volledigheid worden hieronder de overige benodigde toestemmingen voor de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen opgesomd:

- **Goedkeuring plan van aanpak:** tegen de verleende goedkeuring hebben 23 omwonenden bezwaar ingediend. De commissie Rechtsbescherming heeft GS op 5 juli 2024 geadviseerd deze bezwaren niet ontvankelijk te verklaren. Op 1 augustus 2024 is conform dit advies een beslissing op bezwaar genomen, waarover u in het P-beraad van 19 augustus 2024 bent geïnformeerd.
- **Omgevingsvergunning soortenbescherming:** de vergunning is verleend onder de voorwaarde dat mitigerende maatregelen worden getroffen. Hiertegen hebben omwonenden bezwaar gemaakt. De commissie Rechtsbescherming heeft deze bezwaren op 20 augustus 2024 behandeld en zal binnen zes weken advies uitbrengen.
- **Omgevingsvergunning bomenkap:** voor de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen moeten enkele bomen worden gekapt. Hiervoor is op 10 april 2024 een omgevingsvergunning verleend. Enkele omwonenden hebben bij de Rechtbank Midden-Nederland in Utrecht een voorlopige voorziening aangevraagd om het gebruik maken van de vergunning te schorsen. **De rechtbank heeft dit verzoek aangehouden, omdat er momenteel nog geen sprake is van een spoedeisend belang. De voorzieningenrechter heeft met partijen afgesproken dat alsnog een zitting wordt gehouden als de rechtbank bericht heeft gekregen dat het voornemen er is om binnen zes weken de bomen te kappen.** De Rechtbank Midden-Nederland behandelt deze zaak omdat een van de verzoekers om voorlopige voorziening werkzaam is bij de Rechtbank Gelderland.

¹ De nieuwe ringsloot bestaat uit een vloeistofdichte folie waarop ballast moet worden aangebracht om opdrijven door grondwaterdruk of water dat zich onder de folie verzamelt te voorkomen. Door deze ballast -bestaande uit stenen/grof grint- kan geen verplichte periodieke inspectie van de folie plaatsvinden.

VLOEISTOFDICHTHEID RINGSLOOT, EXTERN SALDEREN EN BESTUURLIJK OVERLEG

Op 21 augustus 2024 heeft het projectteam over de vertraging in de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen overleg gevoerd met de directeurs van Stort Doonweg en papierfabrieken DS Smith en FBB. Ook hun advocaat was hierbij aanwezig. De volgende punten kwamen aan bod:

Extern salderen

- De advocaat van Stort Doonweg en de papierfabrieken is van mening dat extern salderen, zoals oorspronkelijk de bedoeling was, niet langer mogelijk is door het aangepaste beleid van de provincie.
- 5.1.2e van VTH-provincie heeft op 2 september 2024 een gesprek met Stort Doonweg over de vraag of extern salderen mogelijk is. De advocaat van Stort Doonweg stelt dat dit op grond van de nieuwe beleidsregels niet langer het geval is, terwijl de provincie hiervoor in beginsel nog steeds kansen ziet binnen de vergunde stikstofruimte. Inzet van het overleg is om te komen een eensluidend standpunt over de vraag of extern salderen mogelijk is. Als het antwoord op die vraag onverhoopt toch “nee” is, worden andere oplossingsopties voor stikstof besproken. Door de aanleveringstermijn voor deze notitie was het niet mogelijk op de uitkomst van het overleg te verwerken. Over de uitkomst vindt een mondelinge terugkoppeling plaats tijdens het P-beraad op 9 september 2024.

Vloeistofdichtheid ringsloot

- Met betrekking tot de vloeistofdichtheid van de ringsloot lijkt er een passende oplossing gevonden te zijn. Er kan een betonnen goot worden aangelegd in plaats van een sloot die is voorzien van een afdichtingsfolie. Volgens de directeurs is hen er alles aan gelegen om de maatregelen op korte termijn uit te voeren ook al kost dit extra geld. Stort Doonweg gaat de oplossing nader onderzoeken en uitwerken in het bestek.

Voorstel bestuurlijk overleg

- Stort Doonweg wil graag een gesprek met de gedeputeerde over de vertraging van de kortetermijnmaatregelen. Het projectteam ondersteunt dit verzoek en vindt het belangrijk dat de gedeputeerde ook de standpunten van de directie van Stort Doonweg/FBB hoort.
- Wij vragen u in te stemmen met het plannen van een overleg met de directie van Stort Doonweg en FBB. Een korte rondleiding op de stort Doonweg zou daarbij wellicht ook overwogen kunnen worden.

In het P-beraad van 26 augustus jl. heeft u ingestemd met een bestuurlijk overleg en een bezoek aan de Stort Doonweg.

WOO- EN HANDHAVINGSVERZOEK, BEZWAAR EN RECENTE UITSpraak RAAD VAN STATE

Handhavingsverzoek

Omwonenden van negen adressen hebben eind mei 2024 een handhavingsverzoek ingediend in verband met het in hun ogen illegaal dumpen van 230.000 ton staalslakken op de stort Doonweg. 5.1.2e

5.1.2e en de beslistermijn is verlengd tot 1 oktober 2024. De andere verzoekers zijn niet ontvankelijk verklaard omdat zij niet als rechtstreeks belanghebbende kunnen worden aangemerkt.

Het handhavingsonderzoek omvat ook de gezondheidsrisico's die kunnen ontstaan door de verwaaing van staalslakken. Tijdens het aanbrengen van de staalslakken is bekend dat er verwaaing heeft plaatsgevonden, maar nu de staalslakken zijn aangebracht, lijkt dit minder waarschijnlijk. Er is visueel geen stofverwaaing waargenomen. Om echter zeker te stellen dat er daadwerkelijk geen verwaaing

van de staalslakken plaatsvindt, voert het team Meten en Advies van de ODRA in september 2024 een aanvullend onderzoek uit ².

WOO-verzoek

Op 29 mei 2024 hebben omwonenden van vijf adressen een WOO-verzoek ingediend. Ze vragen om alle besluiten, onderzoeken, memo's, notities, beleidsstukken, WhatsApp-berichten, sms-berichten, e-mailberichten en gespreksverslagen vanaf 2019 die betrekking hebben op de toepassing van staalslakken op de stort Doonweg. Op 14 augustus 2024 is het eerste deelbesluit WOO-verzoek genomen en zijn 415 documenten openbaar gemaakt. Het tweede deelbesluit, met ruim 400 documenten, is op 29 augustus 2024 genomen.

GS worden op 10 september a.s. geïnformeerd over het WOO-verzoek via een rondvraagnotitie. Daarnaast is op 21 augustus 2024 een tweetal nieuwe WOO-verzoeken ingediend. Met het eerste WOO-verzoek worden alle documenten opgevraagd die betrekking hebben op een bezwaarprocedure. In die procedure stond een op 15 februari 2024 door Gedeputeerde Staten aan Stort Doonweg verleende goedkeuring op een plan van aanpak 'Fase 1, Plan van aanpak afronding tijdelijke afdichting' centraal. Met het tweede WOO-verzoek worden alle over de Stort Doonweg opgemaakte inspectierapporten met bijbehorende foto's over de periode 1995 – 2023 opgevraagd.

Bezwaar omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Omwonenden hebben bezwaar gemaakt tegen de verleende omgevingsvergunning. Deze vergunning is nodig voor de uitvoering van de fase 1 maatregelen. Op 20 augustus 2024 heeft de Commissie Rechtsbescherming een hoorzitting gehouden waarbij omwonenden aanwezig waren. Ook De Gelderlander en de Partij voor de Dieren waren aanwezig. Het grootste deel van de zitting richtte zich op de mogelijke gezondheidsrisico's van staalslakken, terwijl er nauwelijks aandacht was voor het oorspronkelijke onderwerp van de procedure: flora en fauna. De commissie zal binnen zes weken haar advies uitbrengen.

Afwijken van wet- en regelgeving o.g.v. een zwaarwegend belang mogelijk?

In het P-beraad van 26 augustus jl. heeft u gevraagd of het mogelijk is om af te wijken van wet- en/of regelgeving met het oog op het op voorzienbare termijn realiseren van de kortetermijnmaatregelen

Algemeen

Om gemotiveerd van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving af te wijken, moet een zwaarwegend belang aanwezig zijn. Een dergelijk zwaarwegend belang wordt hier niet gezien omdat de monitoringgegevens van het grondwater van de stort op dit moment geen vervuiling door staalslakken laat zien. Het eventueel afwijken van de juridische kaders kent ook een zekere mate van risico: dit biedt openingen voor nieuwe bezwaar- en beroepsprocedures. Hierdoor kan dan opnieuw vertraging ontstaan.

Specifiek

In het geval dat stikstof toch een "showstopper" is voor de uitvoering van de maatregelen, geldt het volgende:

De beleidsregels voor stikstof kent een hardheidsclausule. Hierdoor kunnen GS in individuele gevallen afwijken van de regels, wanneer onverkorte toepassing ervan voor een of meer belanghebbenden gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met deze beleidsregels te dienen doelen en de afwijking zo min mogelijk afbreuk doet aan het doel om N-depositie of te reduceren. Een beroep op deze hardheidsclausule kan echter pas worden overwogen nadat alle mogelijkheden voor salderen

² Het onderzoek bestaat uit het nemen van veegmonsters. Na het nemen van de eerste veegmonsters kan de monsterneming na bijvoorbeeld een maand worden herhaald op dezelfde locaties. Hiermee wordt een indicatie verkregen van de depositie over deze periode. Daarnaast worden depositiebakken geplaatst. De bakken worden na blootstelling bemonsterd.

en/of emissie reducerende maatregelen zijn uitgeput. Als tijdens het overleg op 2 september 2024 blijkt dat extern salderen niet mogelijk is, dan wordt de hardheidsclausule besproken. Over de uitkomst vindt een mondelinge terugkoppeling plaats tijdens het P-beraad op 9 september 2024.

Uitspraak Raad van State 28 augustus 2024 (staalslakken Spijk)

Op 28 augustus 2024 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in een beroepsprocedure over de toepassing van staalslakken in Spijk. Het beroep is ingediend, omdat het college van West-Betuwe een bezwaar tegen de afwijzing van een handhavingsverzoek ongegrond hadden verklaard. Het handhavingsverzoek kwam er op neer dat omwonenden eisten dat de toegepaste staalslakken verwijderd moesten worden om de overtreding van de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit ongedaan te maken. Het beroep is door de Raad van State ongegrond verklaard. De Raad van State vond het belangrijk dat het bevoegd gezag consequent en aantoonbaar aanstuurt op het ongedaan maken van eventuele overtredingen en het voorkomen van bodem- en grondwaterverontreiniging. Afvoer van de aangebrachte staalslakken vond de Raad van State geen reële optie, in verband met de grote milieubelasting die dit tot gevolg zou hebben.

Bovenstaande uitspraak wordt betrokken bij het handhavingsverzoek van Camping Robertsoord waarvoor de beslistermijn is verlengd tot 1 oktober 2024. In een volgend P-beraad wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met het verzoek.

BETROKKEN PARTIJEN

Intern (rol bevoegd gezag)

- Omgevingsdienst Regio Arnhem (projectleiding, toezicht en handhaving)
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen (vergunningverlening)
- VTH-Gelderland (Wnb)

Ketenpartners

- Gemeente Brummen
- GGD
- RWS
- Waterschap Vallei & Veluwe

Overige belanghebbenden

- Camping Robertsoord
- Omwonenden
- Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Dialoog met omwonenden

De omwonenden die een WOO-verzoek hebben ingediend, zijn uitgenodigd voor een overleg op 28 juni 2024 in een lokaal vergadercentrum. Het projectteam hoopte hiermee een dialoog te starten over Stort Doonweg en verdere escalatie te voorkomen. Van de zeven genodigden gaven twee expliciet aan geen interesse te hebben, terwijl de andere vijf zelfs na een herinnering niet reageerden.

Ook een één-op-één gesprek met een campinghouder nabij de Stort Doonweg heeft geen openingen opgeleverd. De campinghouder heeft ondanks dit gesprek een WOO- en het hiervoor bedoelde handhavingsverzoek ingediend.

Door het uitblijven van deze dialoog is de situatie verder geëscaleerd. Er lopen momenteel diverse juridische procedures en de negatieve publiciteit houdt aan, zoals blijkt uit een recent krantenartikel over de Doonweg, waarin omwonenden de situatie omschrijven als "Een milieuramp in wording": [Deze opvallende bult op de Veluwe is voor omwonenden een nachtmerrie: 'Een milieuramp in wording' | Exclusief voor abonnees | destentor.nl](#).

Informatieavond najaar 2024

Het was de bedoeling dat de ODRA/ODRN voorafgaande aan de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen in het najaar samen met gemeente, GGD en bedrijf een informatiebijeenkomst zouden organiseren. Dit was een natuurlijk moment om het gesprek met omwonenden aan te gaan. De bijeenkomst gaat nu niet door vanwege uitstel van de geplande werkzaamheden. De vorige informatiebijeenkomst vond plaats op 22 november 2022 en is georganiseerd door de stort Doonweg. Daarna zijn drie nieuwsbrieven door de ODRA verzonden, voor het laatst in mei 2024.

Hoe communicatie met omwonenden ter hand nemen?

Duidelijk is dat er bij de omwonenden veel emotie op het dossier zit. Hun inzet is nu vooral gericht op de verwijdering van de aangebrachte staalslakken. Gelet op de grote hoeveelheid staalslakken die hier is toegepast de (milieu)effecten die een eventuele verwijdering met zich meebrengt en het feit dat toepassing van staalslakken onder bepaalde condities is toegestaan, is de vraag hoe realistisch de inzet van omwonenden is. Daarbij speelt ook de recente uitspraak van de Raad van State over de staalslakken in Spijk een rol. In die casus oordeelde de Raad van State dat de afvoer van alle aangebrachte staalslakken niet aan de orde kon zijn.

Het is goed om hierover in gesprek te blijven met de omwonenden, al is het maar om duidelijk te maken waar hun beïnvloedingsmogelijkheden liggen. Het projectteam onderzoek samen met de provinciale woordvoerder hoe de communicatie met omwonenden kan plaatsvinden. Omdat veel omwonenden van Stort Doonweg ook stakeholders zijn in het programma "Eerbeek Loenen 2030", vindt over dit onderwerp ook afstemming tussen de teams plaats. Over de uitkomst wordt u geïnformeerd in het P-beraad.

Gemeente Brummen en GGD

Op 1 juli 2024 heeft het projectteam overleg gehad met de gemeente Brummen en de GGD. Tijdens dit overleg is de voortgang besproken. Ook is afgesproken dat we elkaar op de hoogte houden en de antwoorden coördineren als de gemeente Brummen vragen ontvangt over de Doonweg. Daarnaast zal het projectteam samen met de gemeente en de GGD optrekken bij de communicatie met de omgeving over de uitvoering van maatregelen bij de Doonweg.

VERVOLGSTAPPEN

Voor de komende zes weken staan de volgende acties gepland:

- Inplannen van een bestuurlijk overleg tussen de directie van FFB/Stort Doonweg en de gedeputeerde.
- Periodiek overleg met Stort Doonweg.
- Tweede deelbesluit betreffende het WOO-verzoek. Het eerste deelbesluit is genomen op 14 augustus 2024.
- **Voorstel opstellen voor communicatie met omwonenden.**
- **(lopend) onderzoek naar mogelijkheden om versneld eindafsluiting aan te brengen.**
- Versturen van een inspectiebrief naar Stort Doonweg met het voornemen tot een ambtshalve revisievergunning, akkoord op het monitoringsplan/rapportage en de verplichting tot het aanvragen van een lozingsvergunning.

